

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Art. I. Quid, quotuplex sit & quale peccatum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

DUBIUM V.

De Scandalo.

ARTICULUS I.

Quid, quotuplex sit, & quale peccatum?

Resp. I. Scandalum dicitur peccatum occasio-
 natum, & est duplex: Activum, & Passivum. Acti-
 vum est, dictum vel factum (quo nomine etiam
 omisio intelligitur) minus rectum, præbens alteri
 occasionem ruinæ spiritualis. Ex S. Thom. 2. 2. q.
 43. a. 1. Sanch. Azor. Laym. c. 13. Bonac. d. 2. q. 4. p. 2.
 Dixi, minus rectum, hoc est, quod vel in se malum
 sit, ut si loquaris turpia coram adolescente, vel
 mali speciem habeat, ut si justa de causa coram a-
 liis eam ignorantibus, comedas carnes die verito.
 Scandalum Activum aliud est per se tale, aliud per
 accidens. Per se dicitur, quando directe intendi-
 tur alterius ruina; id est, si ideo aliquid fiat, ut ali-
 quis ad peccatum inducatur: v. g. si adulter alienam
 sollicitet ad adulterium. Per accidens dicitur,
 quando indirecte, & interpretative tantum
 causatur alterius peccatum; ut si quid facias, quod
 tibi in mentem venit, aptum natum esse inducere
 alterum hic, & nunc ad peccatum, & nihilominus
 facis; ut si coram pusillis pecces, vel die verito car-
 nes comedas, non dicendo, quod habeas veniam.
 Item, si Clericus domi suæ alat mulierem populo
 suspectam, esto absit omne peccatum, & pec-
 candi periculum. vid. Sa. V. Clericus Laym. Bonac.
 loc. cit. Scandalum passivum, est ipsa ruina, sive
 peccatum, in quod labitur proximus, ex occasio-

ne alterius dicti vel facti. Quod dividitur in Datum, seu pusillorum, quod oritur ex activo; & in Acceptum, quod non oritur ex activo, sed ex ipsius sumentis malitia; quale erat odium, & invidia Pharisæorum in Christum, occasione ejus dictorum vel factorum: unde hoc dicitur Pharisæicum. Ex his patet.

I. Ad Scandalum Activum non requiri, ut de facto passivum ex eo sequatur; sed satis esse, quod data sit occasio; ex qua natura sua sequi possit: ut si quem inducere velis ad peccatum; qui tamen non consentiat; sicut etiam contra, passivum potest dari sine activo, *Laym. ibid.*

II. Scandalum passivum non esse speciale peccatum, neque addere circumstantiam aggravantem: v. g. qui viso alterius furto etiam furatur, non ideo peccat gravius, *Laym. ibid.*

III. Non semper esse scandalum, si pecces coram aliis, sed tantum, quando attentis omnibus circumstantiis, tam personæ agentis, quam coram quibus fit actus, potest probabiliter timeri, ne per hunc actum trahantur ad peccatum, qui aliàs peccaturi non essent. *Sanch. Laym. l. 2. t. 3. c. 13.*

IV. Omne scandalum activum directe intendens ruinam proximi, esse speciale peccatum contra Charitatem, ut habet communis sententia. An vero idem sit, quando intenditur indirectè, controversant Scholastici, & parum refert ad praxin. *Sanch. l. 7. c. 6. & 9. Azor. 1. p. l. 4. c. 7. Bön. l. c.* Unde resolve hos casus.

I. Mortaliter peccat, qui alteri dat occasionem ruinæ mortalis, nisi inde liberatio excuset: & sic
opus

opus indifferens vel veniale, sæpè transit in mortale, ratione scandali, v. g. si jocosum verbum proferat Religiosus coram fœminis, vel iis, qui inde occasionem peccati mortalis sumere possunt. *Lay. l. c.*

II. Venialiter peccat ratione scandali, qui alteri dat occasionem ruinæ venialis tantùm. Quod verum est, etsi directè illam intendat, & quidem per actum mortalem, *Sanch. l. 1. c. 6. n. 11. ex communi contra Suar.* Ratio autem est, quia ruina est parva. Et patet à simili, vel si quis per fornicationem intendat furari rem minimam, furtum tantùm erit veniale.

III. Scandalizans committit præter peccatum scandali etiam peccatum ejus speciei, ad quod alterum inducit; ideoq; confiteri debet speciem peccati mortalis, per quod, & ad quod induxit; cum numero inductorum, vel qui probabiliter induci potuerunt. *Sanch. Azor, Lay. Bon. l. c. Card. de Lugo de pœn. d. 16. s. 4. Dia. de Sac. to 2. t. 4. a. 114.* Excipit tamen *Card. de Lugo l. c.* si præter intentionem scandalum dederit. *Tamb. de exped. conf. l. 2. c. 1. § 9.* ait, quoad inductos, sufficere si dicas: fui multis occasio peccandi meo exemplo. *v. inf. l. 3. t. 6. c. 1. dub. 2.*

IV. Etsi is, qui scandalizavit alios, teneatur illis rursus dare bonum exemplum, ut inquit *SA:* si quis tamen nudo exemplo suo alios ad furtum induxit, neq; alio peculiari modo, v. g. exhortatione, consilio, mandato est cooperatus, non tenetur ad restitutionem; quia talis inductio est tantum contra Charitatem, non justitiam. Idem docet esse

esse *Lessius* si cum *Cajo* v.g. potites ea intentione, ut ipse consumptis pecuniis furetur. *v. Less. c. 9. d. 2. n. 113.*

V. Non censetur dare scandalum, qui licet publice peccet, facit id tamen coram iis, qui vel sunt ita viles, vel infames aut improbi, ut nemo moveatur ad peccatum; vel qui sunt ita probi, v.g. si quis fornicetur coram aliis, qui parati sunt idem facere, nec ejus exemplo moventur; vel si coram mansuetis quis contendat, rixetur, vel alium cædat. *Sanch. 1. mor. c. 6. n. 6.*

VI. Non ideo factum aliquod est scandalum, quia alius incipit de tali homine malè suspicari, aut sentire; quia hic non peccat, si ob sufficientia indicia suspicetur. Secus tamen est, si incipiat malè sentire de fide Catholica, Clero, Ordine Religioso, vel minùs ad pietatem affici: Unde patet facilius dari scandalum ab iis, qui sunt in magna auctoritate, vel pietatis existimatione, quàm ab aliis. *Côn. di. 32. n. 33.*

ARTICULUS II.

An, & quando scandalum passivum permitti possit, aut ob illud vitandum, aliquid omitti debeat?

Resp. I. Permitti non potest absque necessitate, vel utilitate propria vel aliena. Ratio est, quia tenemur ex Charitate impedire peccata proximi, si facile possimus. *Lay. c. 13. ex communi.* Unde resolvitur hic Casus.

Absq; causa non licet petere mutuum ab usurario, vel ab infideli juramentum per falsos Deos, à con-